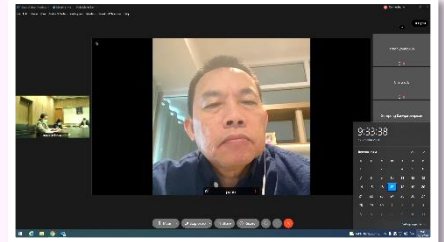
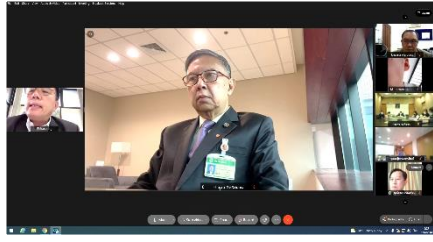

เอกสารข่าว

คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ
ฉบับที่ ๑๔/๒๕๖๔ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings) โดยมี นายสุวัพันธุ์ ตันยวรรธนะ ประธานคณะกรรมการเป็นประธานการประชุม เพื่อพิจารณา รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ โดยเชิญผู้แทนจาก สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เข้าร่วมประชุม

ตามที่คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ได้รับมอบหมายให้พิจารณาศึกษารายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยในการประชุมครั้งนี้เป็นการพิจารณารายงานฯ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล โดยเฉพาะผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ คนไร้รัฐไร้สัญชาติ และกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งยังเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้เข้าถึงสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานดังกล่าวข้างต้นมาให้ข้อมูลต่อที่ประชุม

❖ **สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.)** ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนเรื่องการแก้ไข ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลต่างด้าว คนไร้รัฐไร้สัญชาติ ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ โดยการดำเนินงานของ สมช. ในด้านนโยบายได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งจะครอบคลุมการแก้ไขผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ ในทุกกลุ่ม สำหรับกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติได้ให้ความสำคัญและเร่งรัดเกี่ยวกับการให้สถานะและสิทธิอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สมช. ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และได้มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าว รวมทั้งได้ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนด สถานะและสิทธิของบุคคลที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่ยาวนาน และคาดว่าจะการออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้มีผู้ได้สถานะและสิทธิ ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คน รวมทั้งได้มีการพิจารณาร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นชอบในหลักการ ให้บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ โดยเฉพาะเด็กนักเรียน G (นักเรียนที่ยังไม่มีบัตรประชาชนคนไทย) ได้เข้าถึงสิทธิด้านสาธารณสุขได้

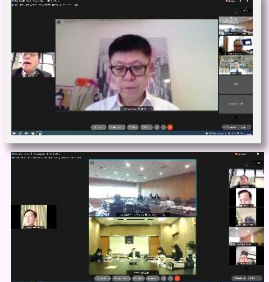
❖ **กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย** ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคืบหน้าและแนวทางการขับเคลื่อนการให้ สัญชาติและสถานะแก่กลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติว่า สำหรับในภาพรวมของกรมการปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาคนไร้รัฐไร้สัญชาติ และผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิอย่างต่อเนื่อง และกรมการปกครองได้กำหนดให้งานสัญชาติและสถานะบุคคลเป็น ๑ ใน ๑๐ โครงการที่สำคัญ ซึ่งนับว่าเป็นปีที่ ๒ ที่ได้มีการดำเนินการและยกระดับงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานะ และแก้ไขปัญหาด้านสัญชาติได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงให้แก่บุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย อันจะนำไปสู่การเข้าถึงสิทธิ ขั้นพื้นฐานตามที่คนไทยพึงได้รับจากรัฐให้มีเสรีภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามปณิธานสภาว่าด้วย สิทธิมนุษยชนและพันธกรณีระหว่างประเทศ

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ จะแก้ไขปัญหากลุ่มบุคคลที่ตกหล่นการสำรวจ และกำหนด แนวทางให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวเข้าระบบ และมีเอกสารประจำตัวเพื่อพัฒนาสถานะต่อไป ซึ่งมีมติดังกล่าวจะแก้ไขช่องว่างและเป็นไป ตามข้อเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการให้มีการพัฒนาสถานะของกลุ่มบุคคลดังกล่าว

❖ **กองประสานราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม** ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจและการดำเนินงานในการให้บริการประชาชนแก่ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ คนไร้รัฐไร้สัญชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ และแนวทางขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกเรื่องดังกล่าวของสำนักงานยุติธรรมจังหวัดให้แก่ประชาชนและกลุ่มบุคคลดังกล่าวว่า สำนักงานยุติธรรมจังหวัดได้มีการประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน และที่ผ่านมาสำนักงานยุติธรรมจังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ได้จัดทำโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อตรวจสอบฐานพันธุ์กรรม (DNA) ให้แก่ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ

❖ **กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม** ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจและการดำเนินงานในการให้บริการประชาชนว่า กรมคุ้มครองฯ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ประชาชนได้เข้าถึงสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน โดยกลไกที่ใช้ในการดำเนินงาน คือ การดำเนินงานภายใต้กลไกสนธิสัญญาและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน และคณะกรรมการแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติได้มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะประเด็นการส่งเสริมให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ นอกจากนี้ กรมคุ้มครองฯ ได้มีการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวมาโดยตลอด และดำเนินการช่วยเหลือประสานงานให้แก่กลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติที่มาร้องทุกข์ รวมทั้งได้มีการทำงานร่วมกับคณะกรรมการแก้ไขปัญหามหาชนของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) มาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ จากแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ ซึ่งมีข้อท้าทายที่สำคัญและสอดคล้องกับกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ คือ เด็กที่เกิดจากผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ มีปัญหาการเข้าถึงสถานะและสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น การเข้าถึงบริการสาธารณสุข การเข้าถึงการศึกษา เป็นต้น และได้มีการประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขข้อท้าทายดังกล่าว

คณะอนุกรรมการได้มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานพัฒนาสถานะและสิทธิแก่คนไร้รัฐไร้สัญชาติ และกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนี้

๑. การให้สถานะและสิทธิแก่คนไร้รัฐไร้สัญชาติ และกลุ่มชาติพันธุ์ มีความเชื่อมโยงกับการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ อันพึงได้รับตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น สิทธิด้านสาธารณสุข สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านการประกอบอาชีพ เป็นต้น รวมถึงความภาคภูมิใจที่ได้มีสัญชาติไทย และความเป็นคนไทย โดยหลักการที่สำคัญในการดำเนินการ คือ **“ควรพิจารณาให้สัญชาติแก่บุคคลที่มีสิทธิและมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้”** และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้

๒. ปัจจุบันมีกลไกในการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวทั้งระดับมติคณะรัฐมนตรี นโยบาย และกลไกการทำงานในระดับหน่วยงานผู้ปฏิบัติ และเห็นว่ากลไกทุกระดับถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนที่จะทำให้การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์

๓. ควรมีการบูรณาการทำงานทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ และการดำเนินงานในระดับปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ควรอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานของหน่วยงานทั้งในระดับนโยบายและหน่วยงานปฏิบัติ และควรมีการประสานงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเกิดผลเป็นรูปธรรม

๔. สำหรับการทำงานในระดับพื้นที่ ควรมีการประสานความร่วมมือกับภาคประชาชน NGOs เพื่อสร้างความตระหนักรู้ สร้างความเชื่อมั่น และพัฒนาสถานะของบุคคลกลุ่มดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ทั้งนี้ ในฐานะที่คณะอนุกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการ ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จะดำเนินการติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวต่อไป

